

Forbindelse. Selskabet interesserer sig saameget for denne Sag, som det vel har været muligt, og det med saamegen Indsigt og Iver, at jeg troer; det vistnok vilde være at beklage, om det ikke fremdeles skulde kunne forfølge denne Retning, som Bøndestanden har havt saamegen Gavn af, men som nu unægtelig vil være meget dyrere end hidtil, da den tidlige Fritagelse for Børnepligt jo nu maa være bortfalden.

Hvad Udgifterne til Stutteri væsenet angaaer, da kan jeg paa ingen Maade være enig med den ærede Rigsdagsmand fra Fyen (Jespersen), som sagde, at der ikke skulde være nogen Anledning til ved Regjeringens Foranstaltning at søge at indvirke paa Hesteavlens heri Landet. Jeg vilde meget ønske, at det forholdt sig saaledes som han anførte, at vor Hesteavl var i en saa blomstrende Tilstand, at derpaa var anvendt saa betydelige Summer af Private, og at talrige Selskaber i Provindserne virkede med en saadan Kraft, at Regjeringen var i Stand til, hvad der vistnok var ønskeligt, at betragte denne Sag som Bøndernes egen og at overlade den til deres Intelligens og Interesse for deres eget Vel og Landets Udvikling i denne Retning; men det er mig aldeles ikke bekendt, at noget Saadant er Tilfældet, tværtimod er det vistnok meget at beklage, at de Private ikke med en langt større Interesse have taget sig af denne Sag end de i det Mindste for nogle Aar siden toge sig af den. Der er vistnok enkelte Godseiere, som have gjort Noget i saa Henseende, men deres Tal er ikke stort, der kan ogsaa være stiftet enkelte Selskaber, der virke til dette Diemed, og de ere maasselig netop i den Kreds, som den ærede Rigsdagsmand nærmest hender; det er vel muligt, og jeg troer, at man i Fyen har gjort mere heldige Bestræbelser i saa Henseende end i de øvrige Landsdele; men navnlig fra Jylland gjenlyde de stærkeste Klager om Hesteavlens Tilbagegang, der fremkomme Dnsfer om, at der maatte gjøres ikke blot hvad der nu er gjort fra Regjeringens Side — thi det er meget sjældent, at man hører det dådte af indsigtsfulde Mænd — men at der maa blive optaget igjen Noget, som svarer til de gamle Stutteribesigtigelser, at der maatte blive truffet Foranstaltning til

at conservere udmærkede Hopper i Landet, idet Regjeringen nu virker alene ved Udsættelsen af Hingster, og at der maatte træffes offentlige Foranstaltninger, hvorved de bleve bedømte af særdeles dygtige Mænd. Det er vistnok saa, at visse Foranstaltninger ikke have været fuldkommen rigtige, og jeg skal være meget tilbøielig til at gaae saavidt, at jeg vil sige, at Regjeringen slet ikke bør gjøre Noget i den Retning, uden at den bliver understøttet, uden at der indtræder en Medvirkning af private Selskaber; jeg troer nemlig, at, naar Regjeringen yder Bidrag i saa Henseende, vil den ikke lettelig kunne finde Nogen, til hvem den bedre kan betro sig, og hvis Medvirkning er naturligere, end locale Selskaber; men om ogsaa en saadan Medvirkning indtræder, vil dog Regjeringens Bistand ikke ganske kunne undværes. Den ærede Rigsdagsmand kom ogsaa selv dertil, at Landstutteriet og den Virksomhed, som det nærmest betegner, nemlig Landracens Forædling, burde vedligeholdes, og har derfor ogsaa selv forlangt en Deling af det almindelige Indstillingspunkt om at udlette enhver Udgift fra Statens Side til Hesteavlens Fremme; det viser sig altsaa, at han vel ønsker en Indskrænkning, men dog Noget bibeholdt. Jeg venter paa, hvorledes man vil begrunde, at man i et Land, som dog væsentligst maa kaldes et Bøndeland, hvor den store Masse af Landboerne ere Bønder, som ere vant til fra det Offentliges Side at faae Opmuntring og Understøttelse med Hensyn til deres Hesteavl, paa engang skulde være kommen saavidt, at man kunde trække den hjælpende Haand tilbage. Man maae ikke troe, at Hesteavlens tidligere her i Landet har udmærket sig ene og alene hos de mindre Landeieendomsbesiddere; der er ikke noget Land i Verden, hvor man kan sige, at Hesteavlens har opnaaet nogen betydelig Udvikling, uden at det enten har været formuende private Folk, som have stillet sig i Spidsen og dannet Selskaber i den Retning og derpaa anvendt betydelige Kræfter, eller at Regjeringen har taget sig af samme; kun i de Lande, som have store Eiendomsbesiddere, der have megen Interesse for Hesteavlens, kan man overlade sammes Udvikling til disse; men her i Landet, navnlig i Jylland, som er den vigtigste